

GRONINGER SUCCULENTEN PRAAT

Cactusclub
Groningen en
Ommelanden

Juni 2025

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter:	Piet Kamminga, 0594-511922, kamminga.pa@outlook.com
Vicevoorzitter:	Henk Wolven, 06-20616337, henkwolven0@gmail.com
Secretaris:	Veroniek Bicknese, 0595-491598, veroniekbicknese@planet.nl
Penningmeester:	Coby Keizer-Zinsmeester, 0598-395128, keizer.zinsmeester@ziggo.nl
Bestuurslid:	Jaap v.d. Woude, 06-53150590 j.vdwoude@home.nl

Contactpersonen:

Afgevaardigde algemene verg.:	Coby Keizer-Zinsmeester, 0598-395128
Bibliotheek:	Piet Kamminga, 0594-511922
Interviewcommissie:	Marijke Bouwmeester, 0592-613317
Oldenburg:	Piet Kamminga, 0594-511922
Website:	Thea Kamminga, 0594-511922

Foto omslag: Parodia submammulosa, Veroniek Bicknese

Kopij voor Groninger Succulenten Praat inleveren bij:
Coby Keizer-Zinsmeester, 0598-395128, keizer.zinsmeester@ziggo.nl.

De jaarlijkse contributie is voor leden € 15,- en voor gezinsleden € 7,50.

Deze kan worden gestort op IBAN NL63INGB0003742116 t.n.v.

Succulenta afd. Groningen en Ommelanden, Westeind 96, Zuidbroek.

Er bestaat tevens de mogelijkheid om **sponsor** te worden van onze afdeling, de sponsorbijdrage dient minimaal € 15,- per jaar te bedragen.

De afdelingsbijeenkomsten worden, tenzij anders vermeld, iedere derde maandag van de maand gehouden in de zaal van de buurt- en speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72 te Groningen (tel. 050-5711354).

Juni 2025

69ste jaargang nr. 6

Beste leden,

Hierbij willen wij jullie uitnodigen om te komen

KASJE KIJKEN op zaterdag 14 juni.

Kasje kijken vindt dit jaar plaats in de stad Groningen.

Let er daarom op dat het parkeren betaald moet worden.

Iedereen is vanaf

- 14:00 uur welkom bij **Dick Munniksma**,
Avondsterlaan 1, 9742 KA Groningen.

en vanaf

15:30 uur bij **Anton Duizendstraat**,
Oosterhamrikkade 62b, 9714 BG Groningen.

Activiteiten binnenkort:

Helaas hebben we het bezoek aan Oldenburg moeten afzeggen.

We hebben geen uitnodiging of programma van ze gekregen.

14 juni Kasje kijken bij Dick Munniksma en Anton Duizendstraat.

14 en 15 juni Rare planten dagen bij Tuingoed Foltz, Hereweg 346, Meeden

6 augustus Bezoek aan Gerard Geling en Anjo en Coby Keizer

9 en 10 augustus Combinatie Foltz Exotische plantendagen en ledenwerfdagen

Vol verwachting klopt ons hart, want ja, voor de eerste keer meegedaan aan een open dag. Spannend dus, want de berichten van de editie van vorig jaar waren niet al te gunstig. Onze deelnemers waren toen eigenlijk best wel wat teleurgesteld over de geringe opkomst, ondanks vermelding in kranten en op de websites van Dagblad van het Noorden en RTVNoord. Nu kwam de eerste teleurstelling toen bleek dat we niet vermeld stonden in de kranten alhier.

Gelukkig had ik nog wel contact kunnen leggen met RTVNoord. Afsproken werd dat om halfnegen Elwin Baas langs zou komen voor een radio-interview wat dan ook rechtstreeks zou worden uitgezonden. Hij kwam en keek zijn ogen uit. Het werd denk ik wel een geslaagd interview. Ook werden enkele foto's die hij had gemaakt meteen doorgestuurd zodat die op tv waren te zien.

Elwin Baas

Toen de eerste bezoekers net in de kas stonden werd er opnieuw aangebeld. Omdat ik natuurlijk achter was heeft Thea de deur opengedaan en was verrast. Ik ook toen er een tv-ploeg van Expeditie Grunnen om de hoek kwam zetten met voorop Ronald Niemeijer. Dat was dus niet van tevoren afgesproken omdat ze nooit precies weten wat er die dag allemaal wordt bezocht.

Ronald Niemeijer en cameraman

Al met al was het uiteindelijk een heel geslaagde dag met een prima opkomst. Naast de 3 mensen van RTVNoord en 3 van onze eigen leden, helemaal vanuit Emmen gekomen, waren er nog 17 andere bezoekers. Een aantal daarvan vertelde dat ze speciaal waren gekomen omdat ze het die ochtend op de radio hadden gehoord.

Voor iedereen die niks van dit alles heeft meegekregen is er hieronder een link die je naar de site van RTVNoord brengt. Er zit ook een film van Expeditie Grunnen van 24 mei in. Mijn reportage begint na een minuut of 6.

<https://www.rtvnoord.nl/cultuur/1305636/piet-kamminga-uit-leek-is-bezeten-van-de-cactus-ik-heb-er-meer-dan-1000#>

In mijn vorige bestuursproat heb ik nog wat geschreven over mijn koude experiment. Nu vorstgevaar is geweken is het tijd om de balans op te maken. Het lijkt dat (bijna?) alles het goed heeft doorstaan. Ook kan ik al genieten van bloei, maar die is duidelijk later dan in de kas.

Voor de winter

Na de winter

Wel knop, nog weinig bloem

Piet Kamminga,
(foto's van de schrijver)

Verslag van de bijeenkomst op maandag 19 mei 2025:

Aanwezig: 24 leden.

Afzegging: Rudolf Schwab

- **Onderlinge verkoop: We zien graag een groot aanbod!**

Deze keer was het bijzonder druk bij de onderlinge verkoop. Veel leden hadden plantjes meegebracht en veel leden toonden zodanig belangstelling dat er aardig wat planten verkocht werden.

Hier volgt een kleine impressie:

- **Plenaire vergadering: Opening.**

Piet heet iedereen welkom.

- **Mededelingen en ingekomen stukken.**

De uitwisseling met Oldenburg is door Piet gecancelled, omdat we niets te horen

kregen van Oldenburg.

De omroep Noord lijkt moeilijk te bereiken. Voor de Opendag zullen we dan Omroep Friesland proberen.

Kasje kijken: Kennelijk was het Anton niet bekend dat het Kasje Kijken bij hem zou zijn. Inmiddels heeft hij ingestemd met ons bezoek. Er zijn zo'n 8 mensen enthousiast om naar het kasje kijken te komen.

Frits de Groot heeft zijn lidmaatschap opgezegd.

Bronsema heeft dit keer gesponsord met 100 euro.

Jaap vertelt over de promotiedagen bij Foltz: na een Teams bespreking zijn er intussen een aantal afspraken gemaakt. Samen met Foltz en ook apart gaan we er wat aandacht in de media aan geven.

We kunnen bijvoorbeeld het jaarprogramma beschikbaar stellen. Onze stand komt in de buurt van de stand van Anjo en Coby. Een aantal van onze leden zullen als vrijwilliger bij de stand aanwezig zijn samen met een aantal leden van Succulenta landelijk.

- **Verslag van de bijeenkomst op 24 april 2025.**

Er zijn geen opmerkingen.

- **Pauze.**

Anton en Dick zullen nog laten weten in welke volgorde we hen kunnen bezoeken bij het Kasje Kijken.

- **Plantbespreking door Gerard van Reenen.**

Gerard heeft geen plaatjes om te laten zien, maar laat de planten zien in natura. Hij heeft een kist vol planten meegenomen (5) en iedereen krijgt gratis een plant om voor zich op tafel te zetten, nl. de *Parodia submammulosa*, zodat hij/zij goed bij de plant kan bekijken wat Gerard erover gaat vertellen. De cactussen zijn 6 jaren geleden gezaaid uit één zakje zaad van *Notocactus submammulosus*, maar ze zijn

toch behoorlijk verschillend geworden. De *Notocactus* hoort onder het geslacht *Parodia*. Dus de naam is nu *Parodia submammulosa*. In vroeger jaren werden alle bolvormige stekelplanten *Echinocactus* (egelplant) genoemd. De naam *Parodia*

komt van een Italiaan Parodi. Later in het begin 19de eeuw werd het geslacht Parodia onderverdeeld in Notocactus, Eriocactus, Wigginsia, Brasilicactus etc. omdat er duidelijk verschillen waren in het uiterlijk. 30 jaar geleden hebben een aantal mensen wetenschappelijk DNA onderzocht. Toen bleek dat toch die verschillende planten wel verwant waren. Parodia had de oudste papieren, dus werd het Parodia. Het gebied waar al deze planten voorkomen is vrij beperkt, nl. de pampas van Zuid-Amerika: o.a. Paraguai. De oorspronkelijke Parodia groeide ook wat westelijker en op hogergelegen terrein. Gerard vond een oud blad van de vereniging Internoto, die leden in Duitsland, Tsjechie enz hebben. In dat blad werd de Echinocactus mammulosus beschreven. De schrijver dhr. Fritsch wilde zo'n plant van de zuidflank van een heuvel meenemen.

6

7

De planten die nu voor ons staan, hebben allemaal bloemknoppen (6), die ongeveer over een week zullen gaan bloeien(7). Bij de meer dan 100 tinten geel heeft Gerard bevonden dat hij de kleur van de bloem licht urinegeel noemt. Er is al geconstateerd dat de planten uiteindelijk wel wat verschillen vertonen. Dat blijkt als iedereen de ribben van zijn plantje telt. De plant kan 9 tot 21 of meer ribben hebben. De planten groeien eigenlijk meer in subtropische zones, niet speciaal in woestijnen onder extreme temperaturen.

Tenslotte: Gerard vond het zelf ook heel fijn om zich eens helemaal in de wetenswaardigheden te verdiepen. Wellicht is het ook iets voor de rest van ons. Veroniek merkt op dat de doorns bij een aantal Notocactussen tussen de tepels staan en niet er op. Harmien vraagt of de plant bolvormig blijft. Het wordt geen zuilcactus, maar als ze iets ouder zijn kunnen ze wat langwerpiger worden. Frits Teerling vraagt of hij zelf bestuivend is of dat je meer planten nodig hebt. Deze soort is niet zelf bestuivend.

- **Korte presentatie door Wolter ten Hoeve.**

Wolter gaat het onder andere hebben over de bedoorning van cactussen.

Het eerste filmpje dat hij laat zien, is van Pieter van Wyk. Over een bijzondere Amaryllis (*A. paradisicola*). In 2014 zag hij op de vindplaats maar 3 bloemen. Ieder jaar weer ging hij kijken en 11 jaar hebben ze niet gebloeid of waren ze eigenlijk niet terug te vinden. Dit jaar gelukkig wel, mede door regenval was er een uitbundige hoeveelheid bloemen te zien.

Het volgende filmpje gaat over bloei in de Atacamawoestijn. Wat maar eens in de zoveel tijd gebeurt. Maar hetzelfde regenwater veroorzaakt in een ander gebied overstromingen en ravage.

Het volgende filmpje gaat ook over de Atacamawoestijn, waar cactussen onderaan wel flinke doorns hebben en verder naar boven niet. Waarschijnlijk zijn de onderste doorns als bescherming tegen vraat door dieren. Bovenaan is dat dan niet nodig. Op 7400 feet hoogte staat een cactus die er vreemd uitzien en in plaats van omhoog ook naar beneden groeit.

Dan een tekenfilmpje waarin uitgelegd wordt waarom een cactus er zo uitziet en wat doorns doen. Het gaat over de vorm en de poriën in de huid etc.

Dan gaat Wolter eigen foto's laten zien. Doorns versus stekels. Vroeger hadden cactussen stekels en rozen doornen. Dat is tegenwoordig net andersom. Cactussen hebben nu doorns. Van cactussen zouden de doorns gemodificeerde bladeren zijn, maar recent onderzoek laat zien dat doorns niet de cellen en de weefsels bezitten die karakteristiek zijn voor bladeren. Dus meer onderzoek is nodig. In 1922 is al een artikel hierover in *Succulenta* verschenen. Een stekel laat los en maakt geen onderdeel van de plant, de doorn doet dat niet.

Wolter toont een aantal cactussen. Bij een lagune waar vaak water staat, zien we waar het water zo goed als weg is. Daar kan een kleine *Mammillaria coahuilensis* (8) met stevige doorns en een kleine *Ariocarpus kotschoubeyanus* (9) zich goed terugtrekken in de modder als die kurkdroog wordt. Ook *Mammillaria heyderi* zit vaak diep in de modder. Ook een *Lophophora* die klein is kan zich goed terugtrekken bij droogte, juist omdat ze geen doorns hebben. Bij een andere laguna groeit in de scheuren van de droge modder *Escobaria abdita* (10). Bij

Mammillaria duwei, die op een heuvel groeit, hebben sommige exemplaren af en toe een gehaakte middendoorn (12). Andere exemplaren hebben helemaal geen middendoorns(11) .

10

11

12

Mammillaria formosa heeft fijne randdoortjes, maar Wolter laat een exemplaar zien zonder die fijne randbedorning. Het is niet duidelijk waarom dat is. Een andere manier om zich te beschermen is de plek waar de cactus veilig kan groeien. Dat is onder een boom of andere plant zodat dieren er niet goed bij kunnen. Of zelfs in een struik zoals Mammillaria guerreronis (13 en 14)).

13

14

Mammillaria hernandezii is bijna niet te vinden, zo klein in de grond. Je ziet ze vaak pas als ze bloeien. Mammillaria haudeana groeit graag tussen gravel. De plant zelf is erg zacht en flexibel, waardoor hij zich in de droge tijd gemakkelijk in het gravel terug kan trekken.

Mammillaria laciacantha heeft soms geen middendoorns en soms wel (16), waarschijnlijk tegen vraat van dieren. De middendoorns zitten dan meestal bij de jonge plantjes. Ook zo bij Mammillaria magallanii (17).

16

17

In gras met gravelplekken vind je zachte plantjes Mammillaria luethyi (18). Wolter laat deze plant in cultuur zien, eerst droog en dan na het water geven. De plant zuigt het water zo snel op dat hij na twee dagen al weer helemaal opgezwollen is.

Verder laat hij zien de Mammillaria rekoï met rechte en met gehaakte middendoorns en Mammillaria roemerii (19), een klein blijvende soort die in gravel groeit en ook nogal zacht is.

18

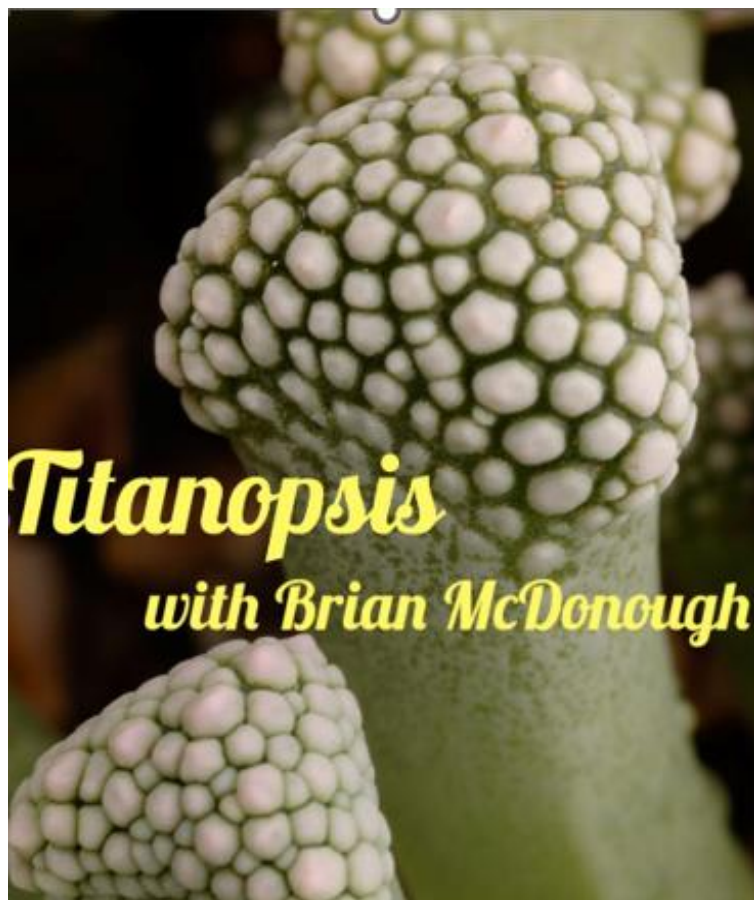
19

- Rondvraag.

Lothar Lühr houdt met Pinksteren Kakteentagen.

- Sluiting om 22.30 uur.

Veroniek Bicknese (foto's 1-7 Coby Keizer-Zinsmeester, 8-19 Wolter ten Hoeve)

Titanopsis

with Brian McDonough

Foto's van de auteur

Titanopsis is een superklein geslacht dat terecht populair is bij kwekers, zo populair zelfs dat ze vaak hun weg vinden naar gemengde collecties van cactussen en vetplanten in plaats van het exclusieve domein van 'Mesembologie'.

De wrattige of geschubde bladoppervlakken die ze een reptielachtig of rotsachtig uiterlijk geven, vormen de belangrijkste aantrekkingskracht van deze kleine plantjes, die bestaan uit een reeks verschillende, overlappende celstructuren. Deze evolutionaire aanpassingen zorgen ervoor dat de plantjes zich kunnen integreren in hun leefomgeving. Vaak zijn ze begraven met alleen hun wrattige bladpunten zichtbaar, waardoor ze praktisch onmogelijk te vinden zijn, verborgen in het

Titanopsis schwantesii 'primosii'

kalksteengruis en zand. We zouden dat echter niet willen nabootsen in de kweek, vooral niet in ons klimaat met minder licht en een hogere luchtvochtigheid.

Titanopsis schwantesii 'luederitzii'

Bladdetail van *T. schwantesii* 'luederitzii'

Mesembryanthemum calcarea, in zijn geboorteland Zuid-Afrika bekend als 'Schapentaal', werd oorspronkelijk beschreven door de in Pruisen geboren Zuid-

Afrikaanse botanicus Rudolf Marloth aan het begin van de 20e eeuw. Tijdens de enorme deconstructie van het geslacht *Mesembryanthemum* en de race om nieuwe geslachtsnamen te publiceren, bedacht Schwantes in 1926 *Titanopsis* (van het Grieks voor 'krijtachtig'), met *T. calcaria* als typesoort. Interessant is dat N.E. Brown in 1930 het kortlevende geslacht *Verrucifera* creëerde, met *Mesembryanthemum schwantesii* en *hugo-schlechteri* in gedachten, verwijzend naar wratten (denk aan voetwratten - bah!). Deze naam werd echter overbodig toen beide soorten als nauw verwant aan *T. calcaria* werden beschouwd en zich bij *Titanopsis* voegden.

Volwassen *Titanopsis calcaria*

Detail van de bladtop

Er zijn slechts drie geldige soorten beschreven in *The Illustrated Handbook of Succulent Plants - Aizoaceae*; dit zijn *T. calcaria*, *T. hugo-schlechteri* en *T. schwantesii*, maar er komen vaak ook andere namen voor. *T. fulleri* is een ongeldige naam voor planten die synoniem zijn met *T. calcaria*. *T. luederitzii* en *T. primosii* worden beschouwd als vormen van *T. schwantesii*.

Het is vrij gebruikelijk dat kwekers de 'volledige set' van een bepaald geslacht verzamelen. Het geslacht *Titanopsis* is ideaal voor een dergelijke aanpak, omdat er een beperkt aantal soorten is, die allemaal relatief klein blijven. *T. calcaria* zelf kan onderwerp zijn van een interessante verzameling. Het heeft een brede verspreiding in de provincies Noord-Kaap en Vrijstaat, en de verschillende populaties hebben onderscheidende kenmerken die in kleur, textuur en vorm van elkaar kunnen verschillen.

Titanopsis hugo-schlechteri var. *albo-viridis*

in bloei

Titanopsis calcarea, uit zaad gekweekte planten van drie verschillende populaties, vertonen variatie in vindplaats

Helaas is het, gezien de huidige omvang van de plantenstroperij in Zuid-Afrika, noodzakelijk geworden om alle vindplaatsinformatie uit zaadcatalogi weg te laten, zelfs als het om gekweekte soorten gaat, om wilde populaties te beschermen. Uiteindelijk zou dit kunnen leiden tot gehomogeniseerde versies van *T. calcarea* in de teelt, aangezien zodra de locatiegegevens van een plant verloren gaan, er geen manier is om populaties met enige zekerheid te identificeren, en de rijke, natuurlijke variatie van de soort zal vervagen door willekeurige kruisbestuiving van de verschillende populaties.

Titanopsis calcarea 'fulleri'

Detail van de bladpunt

In het Verenigd Koninkrijk passen planten zich goed aan een waterregime van de lente tot de herfst aan, dit is misschien ook een reden voor hun populariteit in gemengde collecties. Toch moet men oppassen dat er niet te veel water wordt gegeven, aangezien alle soorten in droge gebieden voorkomen. Een goed gedraineerde bodem essentieel is. De meest robuuste soort is *T. calcarea* deze kan meer water verdragen dan bijvoorbeeld *T. hugo-schlechteri* of *T. schwantesii*, die verder naar het westen en noorden groeien, in Namaqualand en in Namibië. Hier moeten ze het misschien doen met minder dan 100 mm regen per jaar, die in de lente en herfst valt of in de winter condenseert uit mist.

Planten kunnen worden vermeerderd door stekken, maar ik heb de beste resultaten behaald door de kleine zaadjes in het vroege voorjaar te zaaien in een goed doorlatende grondmix. Hoewel ze klein en kwetsbaar zijn wanneer ze net ontkiemen, groeien de zaailingen gestaag en worden ze al snel mooie plantjes.

Brain McDonough, (vertaald door Jaap van der Woude)

Te Koop Aangeboden

- Het antischimmel middel te gebruiken bij het zaaien van succulenten.
Superol (Chinosol) 10 gram / 5,- euro,
- **Cactuspotjes terracotta kleur 5,5 cm, 100 stuks / 5,- euro**
- **Pennen, Staedtler permanent lumocolor 313-9 S (fijn),
watervast en lichtecht, 3,00 euro per stuk**

Informatie bij Coby Keizer-Zinsmeester

Advertentie

UITNODIGING voor de trouwe lezer:

- **kom eens langs bij Gerard Geling**
- **adres: De Akkers 10, 9636 CB Zuidbroek**
- **open alleen op afspraak**
- **bij voorkeur op woensdag**
- **dus even bellen of mailen**
- **0622464630 of agavespecialist@online.nl**
-

Gerard Geling